

Hulladékgazdálkodók Országos Szövetsége

www.hosz.org

info@hosz.org

Úton a körforgásos gazdaság felé

Az EU szakpolitikai intézkedései

Héjja Eszter
környezetvédelmi menedzser
nemzetközi kapcsolatok felelőse

Hulladékgazdálkodók Országos Szövetsége

- 1991-ben alakult
 - több mint 50 tagvállalat
-

Hulladékgazdálkodók Országos Szövetsége

Hulladékfajták:

- fémhulladék
 - papírhulladék
 - műanyag hulladék
 - üveghulladék
 - fahulladék**
 - elektronikai hulladék
 - hulladékká vált gépjárművek
 - veszélyes hulladék
 - energetikai hasznosításra történő előkészítés
-

Hulladékgazdálkodók Országos Szövetsége

Szervezeti egységeink:

- Elektronikai Hulladék Szakosztály
 - Erőforrás-gazdálkodási Szakosztály
 - Műanyag Hulladék Szakosztály
 - Nagykereskedelmi Klub
 - Papírhulladék Szakosztály
 - Üveghulladék Szakosztály
 - Vas- és Színesfém Hulladék Szakosztály
 - Veszélyes Hulladék Szakosztály
-

Hulladékgazdálkodók Országos Szövetsége

Stratégiai partnereink:

Szervezeti tagságaink:

Körforgásos gazdaság cselekvési terv

2015. december 2-án jelent meg az Európai Bizottság közleménye:

Az anyagkörforgás megvalósítása –
a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós
cselekvési terv

(COM(2015) 614 final)

Körforgásos gazdaság cselekvési terv (COM(2015) 614 final) (2015. dec.)

- 1. Termelés
- 2. Fogyasztás
- 3. Hulladékgazdálkodás
- 4. Másodnyersanyagok
- 5. Kiemelt anyagáramok
- 6. Innováció és beruházások

EB-jelentés a terv végrehajtásáról

(COM(2019) 190 final) (2019. márc.):

mind az 54 intézkedés megvalósult, ill. folyamatban
(továbbiakban 1-2 példa)

1. Termelés

- az elektronikai berendezések környezetbarát tervezésére (és energiahatékonysági címkézésére) vonatkozó szabályozás átdolgozása, kiegészítése:

energiahatékonyság mellett
anyaghatékonyságra vonatkozó előírások:

tartósság, javíthatóság, pótalkatrészek
beszerezhetősége, újrafeldolgozhatóság, vízfogyasztás

10 berendezéstípusra vonatkozó rendeletet
2019 októberében az EB elfogadott, továbbiak
folyamatban

2. Fogyasztás

- termékek környezeti lábnyoma:

EB által kidolgozott módszer: vállalatok megbízható, összehasonlítható információt nyújtsanak, fogyasztók megalapozott döntést hozzanak

EB vizsgálja: hogyan alkalmazza, építse be a szakpolitikába

3. Hulladékgazdálkodás

- körforgásos gazdaság jogszabálycsomag:

6 legfontosabb irányelv módosítása

2018 júniusában megjelent (2018/849/EU, 2018/850/EU, 2018/851/EU, 2018/852/EU)

Hazai jogrendbe való átültetés határideje: 2020. július 5.

Az ITM két szakértői egyeztető fórumot hozott létre az érintett iparágak szervezeteiből:

- Kiemelt hulladékáramok szakértői egyeztető fóruma
- Kiterjesztett gyártói felelősség szakértői egyeztető fóruma

A HOSZ mindkét fórum munkájában részt vesz.

4. Piacteremtés a másodlagos nyersanyagok számára

- az EU hulladékgazdálkodási és termék-/vegyianyag-szabályozása közötti kapcsolat megvizsgálása

problémakörök:

- a veszélyes anyagok jelenlétére vonatkozó információk nem érhetőek el könnyen a hulladékkezelők számára
- a hulladék olyan anyagokat tartalmazhat, amelyek már nem használhatók új termékekben
- a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó szabályok harmonizációjának hiányosságai – REACH rendelet alkalmazása
- a hulladékok veszélyes/nem veszélyes besorolása, termékek veszélyes osztályozásával való összehangolás hiánya

EB-közlemény 2018 januárjában megjelent
(COM(2018) 32 final), továbbiak folyamatban

4. Piacteremtés a másodlagos nyersanyagok számára

- a határokon át történő hulladékszállítás megkönnyítése: papíralapú adminisztráció helyett elektronikus rendszer?

folyamatban... a hulladékszállítási rendelet felülvizsgálatához kapcsolódóan?

5. Kiemelt anyagáramok

- műanyagok
 - élelmiszerek
 - kritikus fontosságú nyersanyagok
 - építés és bontás
 - biomassa és bioalapú anyagok
-

Műanyagok

- A műanyagok körforgásos gazdaságban betöltött szerepével kapcsolatos európai stratégia (COM(2018) 28 final) (2018. január)
 - számszerű célkitűzések, pl. 2030-ra az uniós piacon valamennyi műanyag csomagolásnak újrahasználhatónak vagy újrafeldolgozhatónak kell lennie
 - tervezett intézkedések a teljes élelciklusra, pl. az egyszer használatos műanyag termékekre vonatkozó irányelv kidolgozása
 - önkéntes kötelezettségvállalási kampány a felhasznált műanyag másodnyersanyagok mennyiségének növelésére (cél: 2025-ig 10 millió tonna felhasználás az európai műanyagiparban) – Circular Plastics Alliance
-

Műanyagok

- Az egyszer használatos műanyag termékekre vonatkozó (SUP) irányelv (2019/904/EU) (2019. június)
 - teljes tilalom 2021-től: egyszer használatos műanyag tányérok, evőeszközök, szívószálak, italkeverő pálcikák, léggömbpálcák, fültisztító pálcikák, expandált polisztirolból készült ételtartók, italtartók, italospoharak, oxidatív úton lebomló műanyagból készült termékek
 - más termékek esetében pl. fogyasztás jelentős csökkentése, gyártói felelősség, tervezési, jelölési követelmények
 - 2025-től az egyes tagállamok területén forgalomba hozott PET italospalackoknak átlagosan min. 25%-ban másodnyersanyag felhasználásával kell készülniük, 2030-ig minden műanyag italospalack esetében tagállamonként átlagosan 30%-ban másodnyersanyagból
 - 2025-től az egyszer használatos műanyag italospalackok 77%-át, 2029-től a 90%-át szelektíven kell gyűjteni
-

Biomassza és bioalapú anyagok

- A 2012. évi biogazdasági stratégia frissítése (COM(2018) 673 final) (2018. november)

tervezett intézkedések 3 kiemelt területen:

- a bioágazatok megerősítése és fellendítése, a befektetések és piacok felszabadítása
 - a helyi biogazdaságok gyors elterjesztése Európában
 - a biogazdaság ökológiai határainak megértése
-

Biomassza és bioalapú anyagok

- A megújuló energiaforrásokra vonatkozó irányelv átdolgozása (2018/2001/EU) (2018. december)

A tagállamoknak az irányelvben foglalt kötelezettségeiket úgy kell teljesíteniük, támogatási rendszereiket úgy kell kialakítaniuk, hogy

- ezek figyelembe vegyék a hulladékhierarchiát (megelőzés, újrafeldolgozás elsőbbsége),
- ne veszélyeztessék a 2008/98/EK irányelvben meghatározott újrafeldolgozási és szelektív gyűjtési kötelezettségek teljesítését.

- (EB) „Útmutató a biomassza lépcsőzetes hasznosításához a fás biomassza felhasználásának válogatott bevált gyakorlatait szemléltető példákkal”*

* <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9b823034-ebad-11e8-b690-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-80148793>

6. Innováció és beruházások

- 2016–2020: több mint 10 milliárd EUR támogatás az EB-től
 - Horizont 2020: 2018-ig 1,4 milliárd EUR
 - Kohéziós politika alapjai (Európai Regionális Fejlesztési Alap és Kohéziós Alap): 7,1 milliárd EUR
(kkv-k körében ökoinnovatív technológiák alkalmazására 1,8 milliárd EUR, uniós hulladékgazdálkodási jogszabályok végrehajtásának támogatására 5,3 milliárd EUR)
 - Európai Stratégiai Beruházási Alap (European Fund for Strategic Investments), InnovFin: 2,1 milliárd EUR
 - LIFE: legalább 100 millió EUR
- 2021-2027 időszakban is prioritás a körforgásos gazdaság

Körforgásos gazdaság 2.0

- A Tanács következtetései: „A körforgásos szemlélet erősítése – Átmenet egy fenntartható társadalom felé” (12791/19) (2019. október)

A Tanács ajánlásai az EB-nek további intézkedésekre

Második cselekvési terv összeállítására kéri fel az EB-t.

Elsőbbséget élvező termékkörök:

- építési termékek
 - élelmiszerek
 - textilek
 - elektronikai berendezések
 - akkumulátorok
 - műanyagok
 - általánosságban az egyszer használatos termékek
-

Hulladékgazdálkodók Országos Szövetsége

www.hosz.org

info@hosz.org

Köszönöm a figyelmet!

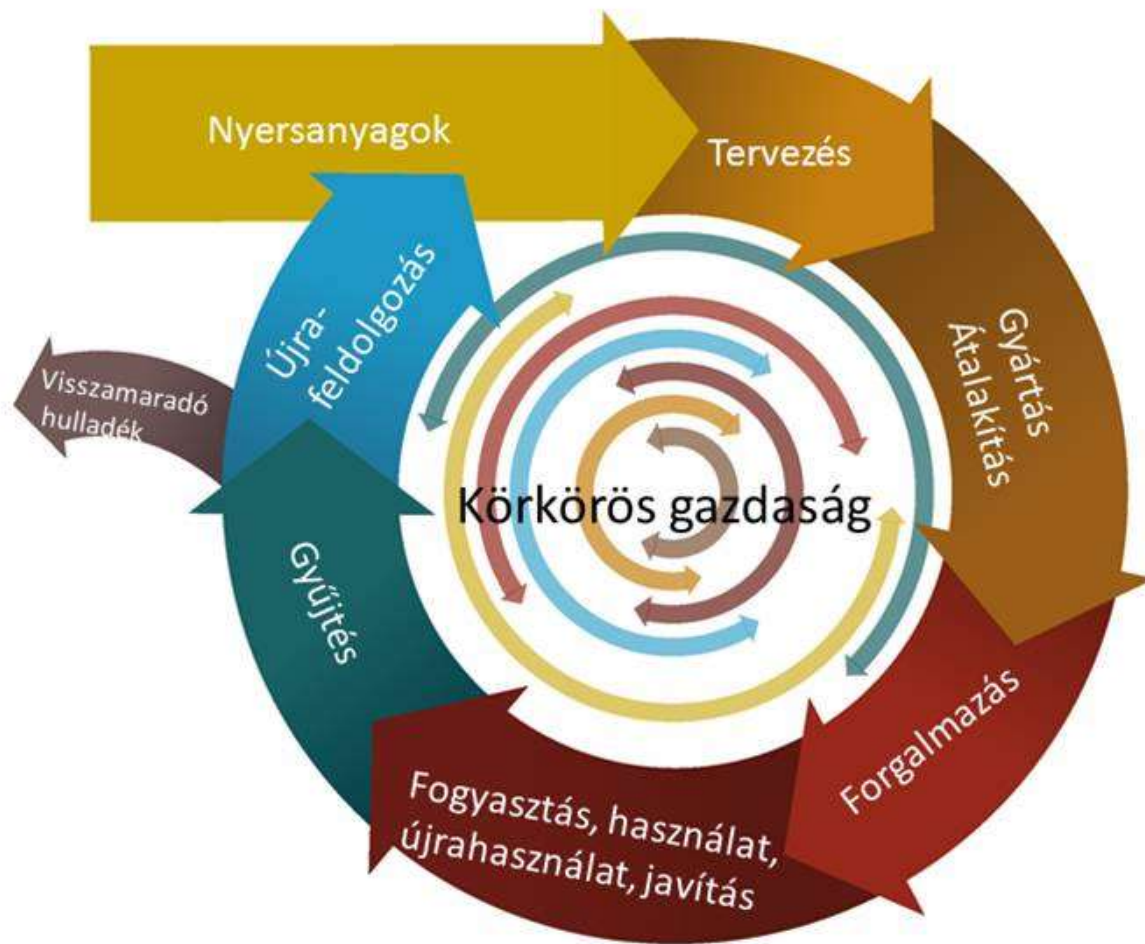

Lineáris gazdaság

Körforgásos gazdaság

Körforgásos gazdaság cselekvési terv

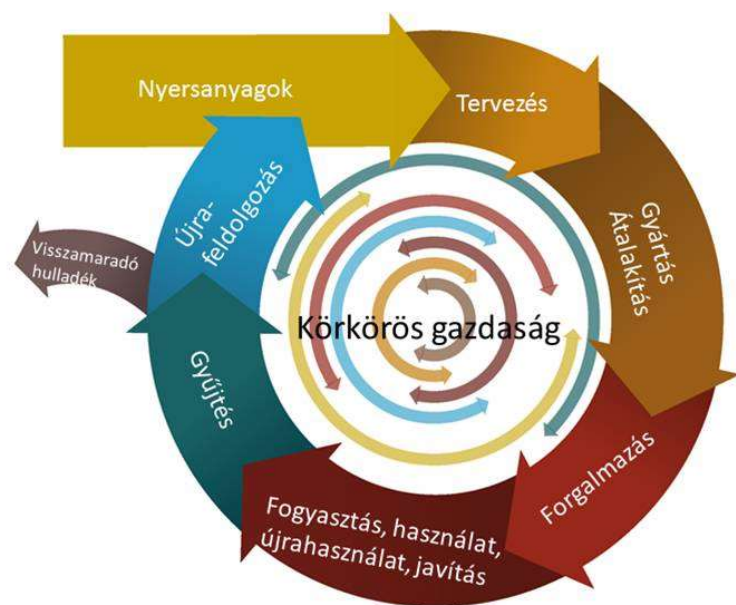
2015. december 2-án jelent meg az Európai Bizottság közleménye:

Az anyagkörforgás megvalósítása –
a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós
cselekvési terv

(COM(2015) 614 final)

Körforgásos gazdaság cselekvési terv

- 1. Termelés
 - 2. Fogyasztás
 - 3. Hulladékgazdálkodás
 - 4. Másodnyersanyagok
 - 5. Kiemelt anyagáramok
 - 6. Innováció és beruházások
-

Körforgásos gazdaság jogszabálycsomag

2018. június 14-én jelent meg.

(2018/849/EU, 2018/850/EU, 2018/851/EU, 2018/852/EU)

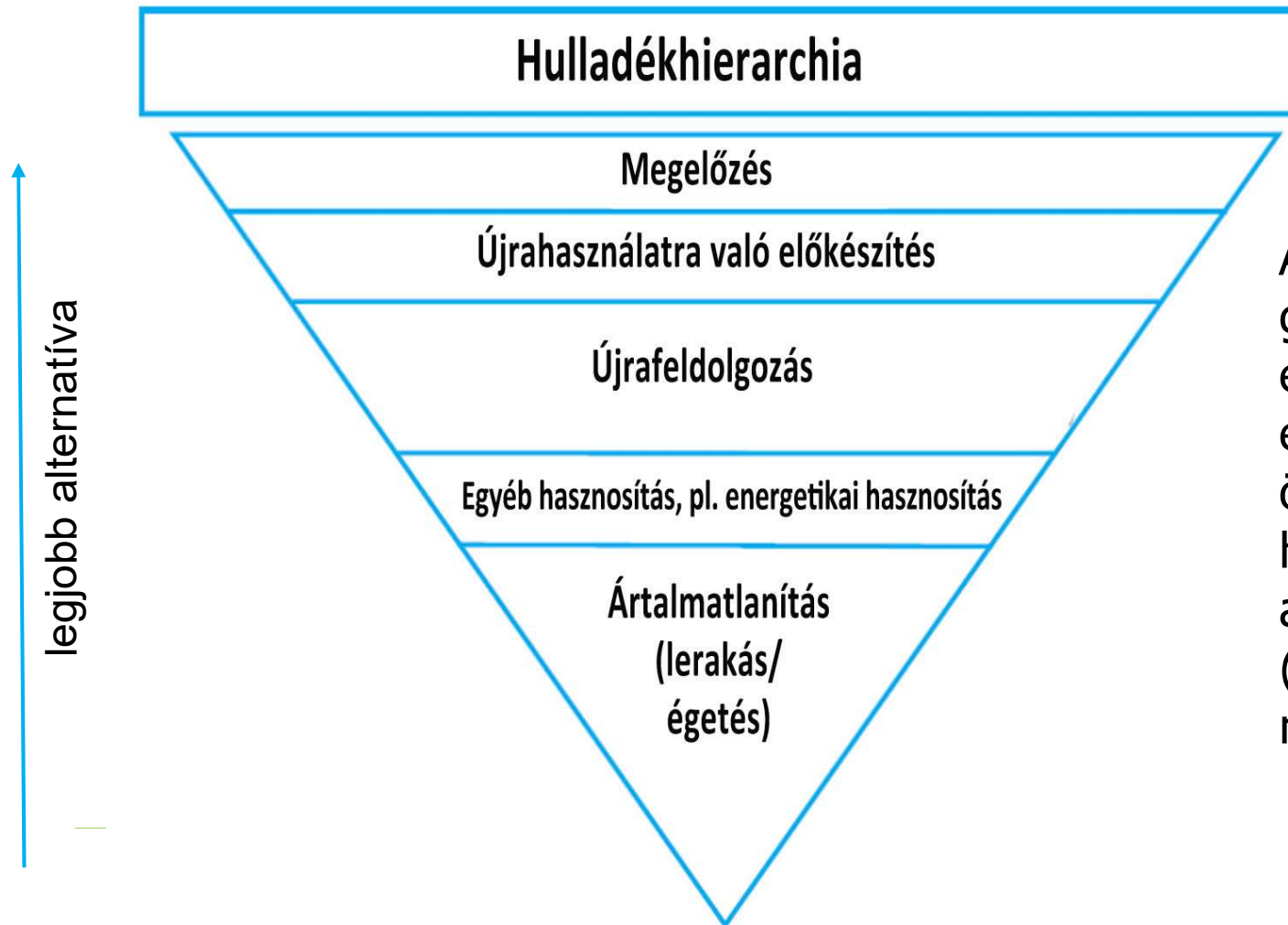
Módosított jogszabályok:

- 2008/98/EK – hulladék-keretirányelv
- 1999/31/EK – hulladéklerakók
- 94/62/EK – csomagolási hulladékok
- 2000/53/EK – hulladékká vált gépjárművek
- 2012/19/EU – elektromos és elektronikai hulladékok
- 2006/66/EK – hulladékká vált elemek és akkumulátorok

Hazai jogrendbe való átültetés határideje: 2020. július 5.

A hulladékgazdálkodási hierarchia megerősítése

A tagállamok gazdasági és egyéb eszközökkel ösztönzik a hierarchia alkalmazását (példák: IVa. melléklet).

A hulladékképződés megelőzése

A tagállamoknak ösztönözniük kell:

- a tartós, javítható, újrahasználatos termékek tervezését, gyártását, felhasználását
 - a javítási, újrahasználati rendszerek létrehozását (különösen az e-berendezések, textilek, bútorok, csomagolások, építési anyagok esetében)
 - a pótalkatrészek, műszaki információk elérhetőségét a javíthatóság érdekében
-

A hulladékképződés megelőzése

A tagállamoknak

- ösztönözniük kell az élelmiszer-adományozást
- csökkenteniük kell a keletkező élelmiszer-hulladék mennyiségét a gyártástól a háztartásokig...

... az ENSZ fenntartható fejlődési céljához való hozzájárulásként, amely szerint **2030-ig az egy főre jutó globális élelmiszer-hulladékot kiskereskedelmi és fogyasztói szinten 50%-kal kell csökkenteni**, valamint a termelési és ellátási láncok mentén is csökkenteni kell az élelmiszer-veszteségeket

(EB megvizsgálja: 2030-ra uniós célérték?)

A települési hulladék újrafeldolgozására és újrahasználatra való előkészítésére vonatkozó célértékek

Korábban meghatározott célérték (nem változik)			Új célértékek					
	Mo. 2017 telj.	2020		Mo. 2017 telj.	2025	2030	2035	(2040)
<u>Legalább a háztartásokból származó papír-, fém-, műanyag és üveghulladék, és lehetőség szerint a háztartási hulladékhöz hasonló hulladékból ugyanezen hulladékfajták</u>	45,3%*	50%	<u>Települési hulladék</u>	35,1%*	55% (derogációval 50%)	60% (derogációval 55%)	65% (derogációval 60%)	(derogációval 65%)

* Forrás: Dr. Szentesi Szilvia referens (ITM) előadása, 2019. márc. 28./Eurostat

A települési hulladék lerakással történő ártalmatlanítására vonatkozó célérték

	Mo. 2017 telj.	Új célérték	
		2035	(2040)
Települési hulladék lerakása	48,4 %*	10% (derogációval 25%)	(derogációval 10%)

* Forrás: Dr. Szentesi Szilvia referens (ITM) előadása, 2019. márc. 28./Eurostat

A csomagolási hulladék újrafeldolgozására vonatkozó célértékek

	Mo. telj.	Korábban meghatározott célértékek (nem változnak)	Új célértékek	
			2025	2030
	2017	2012-től		
Hasznosítás (energetikai hasznosítást is ideértve)	61,1%*	60%	-	-
Újrafeldolgozás	50,8%*	min. 55% max. 80%	65%	70%
Újrafeldolgozás anyagonként:				
Műanyag	32%*	22,5%	50%	55%
Fa	24,1%*	15%	25%	30%
Vasfémek			70%	80%
Alumínium	70,4%*	50%	50%	60%
Üveg	34,2%*	60%	70%	75%
Papír	77,2%*	60%	75%	85%

Derogációs lehetőségek:

- Csak az anyagfajtákra vonatkozó célértékektől
- 2025, ill. 2030 + 5 év
- Feltételek:
 - a) max. 15% eltérés 1 célértéktől vagy 2 célérték között megosztva
 - b) az újrafeldolgozási arány egy anyagnál sem csökkenhet 30% alá
 - c) üveg, papír: nem csökkenhet 60% alá

*Forrás: Eurostat

További fontos előírások

- Kötelező szelektív gyűjtési rendszer:
 - (papír, fém, műanyag, üveg 2015 óta)
 - biohulladékok (2024-ig)
 - textilhulladék (2025-ig)
 - háztartási veszélyes hulladékok (2025-ig)
 - A kiterjesztett gyártói felelősségi (EPR) rendszerek minimumkövetelményei (pl. gyártók által fizetett díjak meghatározásának szabályai, köztük tartósság, javíthatóság, újrahasználatosság, újrafeldolgozhatóság, veszélyesanyag-tartalom szerinti differenciálás)
 - Kapcsolódó végrehajtási jogszabályok és útmutatók kidolgozása folyamatban (pl. hasznosítási célértékek elérésének számítási módszere, EPR)
-

Átültetés a hazai jogrendbe

Határidő: 2020. július 5.

Az ITM két szakértői egyeztető fórumot hozott létre az érintett iparágak szervezeteiből:

- Kiemelt hulladékáramok szakértői egyeztető fóruma
- Kiterjesztett gyártói felelősség szakértői egyeztető fóruma

A HOSZ mindkét fórum munkájában részt vesz.
